

2022

Bæredygtigt Solhus

Daginstitutionen Solhuset
Solbakkevej 51, 9230 Svenstrup J
15-09-2022

Fra idealer til flag – tankerne bag:

Vi forstår "bæredygtighed" som et begreb, der indrammer tilgangen til forståelser, prioriteringer og handlinger, der sikrer og eller indebærer holdbare positive resultater, uden at ødelægge det foreliggende grundlag/afsæt.

Bæredygtighed står på flere ben og vi anskuer det som et fundament, et mindset, hvorfra de ideelle prioriteringer og handlinger i vores pædagogiske arbejde, såvel som vores private liv, udspringer. I denne handleplan forholder vi os til vores pædagogiske ønske og ansvar og undlader at folde tematikkerne ud med de indstik de har til vores private liv.

Den overordnede bæredygtige udvikling "skal sikre menneskenes nuværende behov uden at forringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres" (Brundtlands rapporten).

Miljømæssig bæredygtighed:

handler kort fortalt om at passe på jorden, så den ikke tager skade af den måde, vi lever på.

Social bæredygtighed:

handler om at sikre retfærdighed og inklusion for alle og skabe trygge omgivelser at være i.

Økonomisk bæredygtighed:

handler om, at klodens ressourcer ikke er uendelige og at vi ikke kan købe os til alt med penge.

Bæredygtig udvikling er vigtig fordi det handler om at sikre fremtiden – nu! Vi må tage ansvaret for resultatet af vore handlinger og beslutninger om at leve, som vi gør, og at det har konsekvenser for vores medmennesker og naturen, nu og i fremtiden.

Bæredygtighed som dannelsesideal:

FN's **17 Verdensmål** for bæredygtig udvikling skal skabe bedre leveforhold for alle verdens borgere, samt sikre planetens fremtid. De er universelle og fokuserer derfor i lige så høj grad på Danmark og Norden, som på de fattigste lande i verden.

Vores børn lever i en tid, hvor ord og spørgsmål om ulighed, stigende vandstande, miljø- og klimakrise mm. er en del af daglig tale og mediepræsentationen. Vi har et læringsmål om, at børnene skal udvikle en begyndende forståelse for bæredygtig udvikling. Vi ser det derfor som et naturligt ansvar, at vi er med til at give børnene indsigt og viden om bæredygtighed. Vi ser det også som et ansvar at være med til at understøtte, at børnene opdager, at der er noget de kan være med til at gøre uden, at de oplever det som en religion, som de bliver bange for at træde ved siden af, fordi de ikke kan efterleve den til fulde. Læringen handler også om dannelse og deri, at der er tale om et fælles ansvar, som særligt og allermest er de voksnes.

Bæredygtighed er ikke en religion:

Vi er optaget af, at vores tilgang og ønske om at sprede ringe i vandene (i børnenes voksende tilgange) ikke sker ud fra skræmmende og foruroligende forudsigelser eller forestillinger. I stedet sker det med et ønske om, gennem leg og læring at skabe en spirende børneforståelse af handlingers konsekvens. F.eks., at skrald på fortov og i naturen, kan havne alle mulige steder, at nyindkøbt plastlegetøj ender som affald, at uorden i biodiversiteten fra vores vilde have til Arktis har konsekvenser. Det handler også om, at det ikke er barnets personlige ansvar alt sammen, men at tanken om, at alle med en lille opmærksomhed, vil være med til at kunne gøre en stor forskel.

Vores pædagogiske strategi:

- Vi tager afsæt i noget konkret for at gøre det komplekse mere håndgribeligt for børnene
- Vi lærer børnene om, at bæredygtighed ikke er deres ansvar alene, men er et fælles anliggende, der primært handler om voksnes ansvar.
- Vi lader børnene være medskabere og skabere af bæredygtige lege, løsninger og kreationer.
- Vi involverer og samarbejder med forældregruppen omkring vores bevæggrunde og handlinger ud fra bæredygtighedsprincipper.
- Vi inkluderer alle børn og arbejder med trygge lærings- og legemiljøer med respekt for sociale-, økonomiske og kulturelle forskelle.
- Vi er bevidste om prioriteringer af nødvendige nyindkøb og involverer børnene i de relevante.
- Vi prioriterer økologi og genanvendelighed i daglig praksis og pædagogisk aktivitet.

Det er værdifuldt at:

- vores børn gennem leg og læring får en tilgang til bæredygtighed som i børnehøjde handler om, at "naturligvis passer vi på naturen og kloden".
- vores børn får oplevelsen af, at det kan nytte og at der er meget de kan gøre, for at bidrage med noget godt nu og i fremtid.
- vores børn udvikler en bæredygtig tilgang til og adfærd udi, hvordan vi kan passe på jorden, så den ikke tager skade af den måde, vi lever på.
- vores børn får en begyndende forståelse for biodiversitet og økosystemer samt deres betydning.
- vores børn oplever, at nysgerrighed på natur og miljø er sjovt og gør natur og verden meget større.
- Vores børn oplever, at læring om klima i børnehøjde handler om fortælling og praksis, der skabes af og bliver til gennem nysgerrighed og interesse, og som bliver håndgribeligt for dem.
- Vores børn hver dag mødes af gode rollemodeller, der har en bæredygtig tilgang i forhold til såvel miljømæssige som sociale og økonomiske sammenhænge. I denne handleplan forholder vi os primært til den miljømæssige. De andre arbejder vi med under bl.a. temaerne personlig- og social udvikling, børnefællesskaber og dannelse.

Derfor er institutionen indrettet med:

Vores legeplads er ufriseret, kuperet og rummer planter, buske, træer og krat. Der er rig mulighed for at lade leg, læring og fællesskaber handle om alt andet end dyrt indkøbt farverigt plastiklegetøj. Konkret opdeler det kuperede terræn, bevoksningen af hæk, løv- og nåltræer i forskellig højde, legepladsen i mange små rum. Nogle af disse rum er, foruden de naturlige, også skabte overgange til sandarealer, cykelstier og flisebelagte arealer. Uanset hvor børnene er, bærer lærings- og legemiljøet præg af at være en del af bevoksning af hæk, blandede løv- og nåltræer, blomstrende- og bærbærende planter, buske og frugttræer. Der er derfor rig mulighed for, at børnenes lege- og læringsmiljøer inspireres af det der vokser og gror.

Vi har ikke købt legetøj i over 2 år, og en del af det gamle legetøj står urørt i kasser i skuret, hvorfra ingen børn har vist interesse for at hente det frem.

Alligevel synes vi, og oplever vi, at legepladsen emmer af og vidner om legemuligheder og redskaber, der prikker til børnenes opfindsomhed, konstruktions- og motoriske evne og udvikling.

Vi er gennem de sidste år blevet beriget med aflagte bildæk, stammer og stubbe, kabeltromler, mælkekasser og sæder fra et nedlagt auditorie mm. Sammen med en tilfældig dags afklippede grene og et gammelt tørt juletræ, der har mistet sine nåle, leger børnene juleaften på en julidag, bygger huler og podier for at fejre den, der vandt turen rundt om den lange forhindringsbane, de sammen har bygget af de mange materialer, der er fri adgang til. Med stor benovelse beriges vi dagligt af de kreative måder, som børnene alene og sammen med os, sammensætter og anvender materialer på. Desuden hvordan materialerne genialt understøtter fysiske og motoriske eksperimenter, stimulation og udvikling.

Sidste år startede vi anlæggelsen af vores natur have, hvor vi leger med "vild i det vilde". Vi har plantet sommerfuglebuske, fået aflæggere fra planter, grøntsager, bærbuske og urter af forældre til haven. Vi har plantet starten til en pilehytte og pilehegn af afklippede grene fra egne haver mm. Vi har arbejdet

med fugletema, hængt fuglekasser op, lavet fuglemad, planche til daglige bestemmelser og fugletællinger.

Aflagte kloakrør og andre rør er lavet til permanente- og løsdele til læringsmiljøer til vandleg, bilbane og boldbane mm. Vi har fået paller og andre materialer, som er og kan bruges til bl.a. leg og plantekasser. Der er kvashegn flere steder og hjemmelavede insekt-bo hænger på vægge rundt omkring. Vi har indrettet et fredeligt sted, hvor fugle og insekter kan mæske sig i vilde blomsters nektar og bade eller drikke af de små vandbassiner, som i øvrigt er lavet af aflagte kødbakker og kokoskaller. Et estimat er, at i børnenes leg udendørs indgår 95 % natur- og genbrugsmateriale og 5 % indkøb i form af køretøjer og en smule sandting.

Til indendørsleg bliver vi begavet med børns aflagte legetøj fra forældre i intuitionen. Vores indkøb er gennem de sidste år begrænset til nogle få spil, som opgradering til de materialer der arbejdes med som overgangsmarkører og i skoleforberedelsen blandt ældstegruppen.

Da vi opnormerede vores vuggestue for 1½ år siden, søgte vi om lov til (udenom indkøbsaftalerne) at indrette med genbrug. Det resulterede i meget få nyindkøb. Når vi laver nyindkøb, er vi opmærksomme på, at holdbarhed også handler om bæredygtighed, f.eks. køb af barnevogne, nødvendige el-apparater til produktion i køkkenet, højtaler til musik på legepladsen.

Indendørs- såvel som udendørs er vores pynt primært vores æstetiske dokumentation. Fugle lavet af genbrugs papkasser, fuglereder lavet af kaffefiltre (der var købt for små), i rederne tørret græs og kogeleunger. Vi har en aktivitetsreol, hvor al materiale er genbrug fra forældre og voksne i institutionen, ud fra devisen om, at hvis kreativiteten fodres, bliver den større og kan skabe nyt liv i brugt og gammelt. Det resulterer i en mangfoldighed i kreativitet og kreation af diverse, hvor kun fantasien sætter begrænsningen for, hvordan f.eks. en fugl kan se ud, medmindre den er levende eller udstoppet. Indkøb til kreativværkstedet begrænser sig langt henad vejen til farver og lim.

Et estimat er, at der i børnenes kreationer af diverse i kreativt værksted indgår 90-95 % materiale af noget fra depot og gemmerne, heraf 45 % af genbrugsmaterialer (doneringer og materiale der får nyt og andet liv end det oprindeligt var skabt til. 5-10 % af materialerne består af nyindkøb i form af primært farver.

I institutionen har vi sensorer på lys og vand, så der kun er aktivt forbrug ved aktuelt behov. Vi har en børnevandhane til de tørstige børn, hvor vandtrykket er skruet helt lavt og det varme vand lukket. Derfor kommer der sjældent mere vand i kruset, end tørsten har brug for.

Derfor gør vi:

Vi køber ikke nyt, medmindre der er et konkret behov, som det ikke er muligt at opfylde ud fra en genbrugstanke. Forældre, vi selv og andre med tilknytning til os og Solhuset, kender vores mindset og det er ikke fjernt for nogle, at vi f.eks. efterspørger brugte babydyner i ordentlig stand, bildæk eller tegnepapir, hvor logoet ikke duer og derfor ingen berettigelse har. Vi bruger genbrugsmaterialer både ude og inde til leg, læring og aktiviteter. Vi ansporer til og oplever, at børnene er så dus med materialerne, at de finder og opfinder nye måder at bruge dem på i deres udforskning og leg. Vi arbejder emneorienteret over lange perioder for at komme i dybden ved at udvide og udfolde børnenes nysgerrighed og give den viden som bærer. Vi har det seneste år arbejdet med krible-krabledyr og insekter, lavet starten på den vilde natur have, udfoldet pindsvin og kom helt naturligt til emnet om havens fugle. Hvor det udvikler sig hen over efteråret, må tiden vise. Vi følger børnenes spor, og inspirerer disse til at træde nye læringsrige skridt.

Når de kommunale parkfolk kommer for at trimme for ukrudt, beder vi dem fjerne brændenælder og lade alt andet vokse. I vores plantekasser og plantearealer har vi biokompost doneret af en bekendt med tilknytning til produktionen af disse naturpiller.

Teamet fra kommunens Park-og miljø spurgte om vi ville bruge et borde-bænkesæt, hvis det blev sat op på friarealet overfor institutionen, når de ryddede arealet for slæenbuske. Vi ønskede os i stedet, at arealet blev plantet til med frugttræer, bærbuske og vildtfrø. Det er blevet sådan og vidner om, at de bæredygtige ideer og tanker om samarbejde på tværs i offentligt regi, er muligt og betaler sig.

Vi forsøger at minimere opvask ved, at børnene har hvert sit krus med navn, som bruges hele dagen og kun vaskes op een gang, ligesom de voksne hver dag vælger sit personlige krus i skuffen, der rummer aflagte krus i alle mulige farver, former og mønstre.

Vi laver mad af økologiske råvarer i den udstrækning det forener det mulige og vores budget – og vi har opnået en økologiprocent på over 90%.

Vi har bevidsthed på kostråd og sammensætning af det animalske, grønne og kornholdige, og tilstræber en produktion med økologiske, danske og årstidsbestemte råvarer, samt begrænset madspild. Det uundgåelige madspild samles for en stor del og bruges som foder til nogle kontakter/relationer med høns.

Vi tager glad og gerne mod frugt og grønt fra forældre til brug for børnehavens mellemmåltider, ligesom vi laver marmelade, grød og andet syltegrej af råvarer fra naturen, institutionens og de private donorerers haver.

Vi sorterer affald og samler affald på gåture, og deltager i årets affaldsindsamling. En del af den emballage vi får ind ad døren genbruges, dels til kreationer i kreativt værksted, dels som ny emballage i f.eks. skraldespande, til opbevaring af andet end madvarer.

Vi dokumenterer ved at pryde vores institution ude og inde med de ting børnene leger med eller kreerer af ting fra gemmer og genbrug, ud fra, at det synes vi giver liv og viser liv. Vi samarbejder med forældre og lokale privatister, som bidrager med genbrugsmaterialer til brug i aktivitet, børneproduktion, leg og læring.

Derfor vil vi:

- Vi vil lave yderligere habitater for insekter og fugle.
- Arbejde videre med fuglebade og vand til insekterne
- Arbejde videre med kvashegn og insektboliger
- Arbejde videre med vildtbedene med frø og aflæggere fra naturen og børns haver.
- Dykke ned i de 17 verdensmål og få et voksent tjek på, hvordan vi allerede arbejder med mange af dem under vores læreplanstemaer, f.eks. dannelse og science
- Arbejde med at integrere mere bevidst læring, viden og fokus i børnehøjde ud fra de 17 V-mål.
- I samarbejde med forældre opgraderer de umiddelbare og spontane donationer af aflagt tøj og legetøj mm. til yngre børn, til et egentligt byttehjørne / reol.
- Være undersøgende på, hvordan vi kan implementere bæredygtighed ind i vores hus i samarbejde med lokale og private i vores nærmiljø
- Smitte med vores mindset og ideer ind i Dagtilbuds Svenstrups øvrige 10 institutioner

Derfor samarbejder vi med:

I samarbejde med park og miljø fra Aalborg kommune har vi fået lov at få arealet overfor institutionen beplantet med frugttræer og bærbuske og der foruden lade det voksne vildt. Der er tale om et ret stort friareal, som kommunen ville rydde, da det var sprunget i slåenbuske og helt ufremkommeligt. Det har været dejligt at opleve, at vi blev hørt på vores ønske og ide, og vi glæder os til, at det nu vokser til over de næste år og får både dyreliv og børneliv. Vi samarbejder med forældre om bæredygtighed i form af genbrug. Det være sig legetøj, dyner og betræk til vuggestuens mange barnevogne, aflagt tøj til lånetøj og til andre forældre. Vi har fået aflagte paraplyer som hænges i loftkippen og prydes af kreationer fra efterårets temaer. Vi får besøg af private fra nærområdet, der jævnligt tilbyder os materialer til aktiviteter f.eks. poser med garn, træstubbe og stammer, bildæk, store plastdunke, genbrugspapir til tegninger, tapetbøger til klip mm. Desuden har vi gennem ARLA-food fået lov at låne mælkekasser til brug for leg på legepladsen. Vi har kontakter ind i diverse firmaer, fra hvilke vi bl.a. har fået brugte plastrør som bruges til leg, både i permanente opstillinger og som konstruktionsmateriale.

Vi vil gerne se følgende resultater:

- Det grønne spirerflag erstattet af et vejende bæredygtighedsflag, som vidner om, at vi her værner om forhold, der er væsentlige for vores børns muligheder igennem deres liv.
- Vi vil gerne opleve, at vi begrænser nyindkøb til aktiviteter og nyindkøb som kan erstattes af genbrug.
- Vi vil gerne opleve, at børn såvel som voksne får større øjne og hjerter for grøn omstilling og bæredygtig tankegang.
- Vi vil gerne opleve, at børn og voksne inspireres og lærer gennem deltagelse i fortælling og handling med bæredygtige afsæt- dvs. at nysgerrighed vokser og kommer til udtryk.
- Vi vil gerne opleve forældre som bakker op og samarbejder om de værdier vi har for bæredygtighed gennem dialog og aktivitet/adfærd med deres børn.
- Vi vil gerne opleve en legeplads der syder og summer af glade børne- og dyreløbe, der vidner om trivsel.
- Vi vil gerne opleve, at alle 11 institutioner i Dagtilbud Svenstrup har bæredygtighedsflaget inden 2024.

Fotos af diverse fra året, som dels underbygger og dels dokumenterer vores pædagogiske afsæt med udgangspunkt i bæredygtige idealer.

Læringsmiljøer og miljøvenlighed

En høj økologi %, minimalt madspild og årstidsbestemte retter på menuen

Økologi regnskab % i kilo - kvartalsoversigt 2022

2022 leverandør	1.kvartal	2.kvartal	3.kvartal	4.kvartal
Coop	86,5%	83,9%		
Mettes Økologiske grøntsager	100%	100%		
Samlet gennemsnit % kilo pr. kvartal	93,3%	92%		

økologiregnskab

Marmelade med børnenes fund i naturen

Tømt køleskab og brødsuffe giver herlig grøntsagssuppe og brødtern

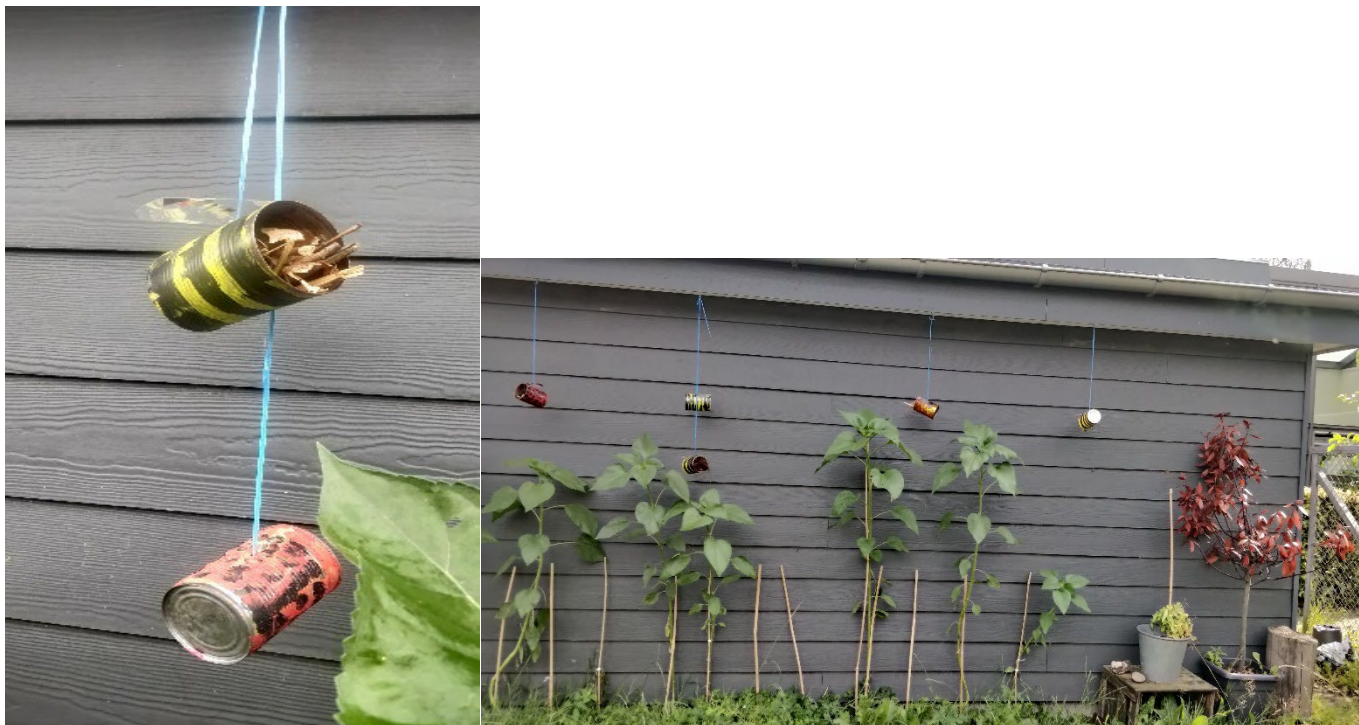
Gemte tomatkerner blev til årets tomatplanter, ukrudtet voksede med til glæde for dyrelivet

En legeplads der inspirerer til fantasi med brug af naturens materialer og noget "genbrugs-guld"

Til stor fornøjelse for både børn og voksne, ændrer børnene med muskelkræft og fantasi, hver dag læringsmiljøerne

Men det skal også være godt for insekter, pader og fugle mm. at være i Solhuset

Solsikkerne blander sig med nye huse til de insekter, der har brug for et hvil, når de er mætte

Vilde planter, sommerfuglebuske og en smule såede sommerblomster er blevet spisekammer for sommerfuglene

Insekter og fugle skal have adgang til vand. Det klarede vi med genbrugsrør og kokosnødder

I år har vi været optaget af bl.a. at:

plante pilehytte og hegn af aflagte pilekviste

så aflæggere af planter og urter, som vi fik fra børnenes haver

samle affald i nærområdet

Vi siger, at vi følger børnenes spor....

Så når der en dag flyver en lille hun munk ind i vores rude, skal den naturlig have en majestætslig begravelse. Den blev dog erstattet af, at munken hun kom i kvashegnet, hvor andre dyr eller større fugle, kan få glæde af hende.

Munken vakte en nysgerrighed på fugle, der gennem ½ år bragte både børn og os vidt omkring.

Den lille hun munk

Besøg af M.. fra DOF, som talte om fugle og krible-krabledyr

Vi prydede gennem ½ år alle hjørner i huset med fuglerelaterede kreationer, lavet af natur og genbrugsmaterialer fra gemmerne, her er blot nogle få eksempler af mange.

En naturtro fuglerede

fuglereder af fejlindkøbte kaffefiltre

en af mange skønne papkasseful

Børnenes egen genbrugshylde. Her er alt materiale til fri afbenyttelse. Vi skifter materialerne ud. Nogle gange er der bobleplast, andre gange en rulle aflagt tapet, dimser fra en forældres byggeri. Vi køber faktisk ikke materialer udover sakse, farver og lim.

Eksempler på bobleplast. En tøjklomme-guldsmed og tunge regnskyer, der markerer, at nu er det efterår.

Selv de aflagte plasthylstre fra nogle gamle tusser, har fået nyt liv som ramme for efterårsblade.

Æggebakker blev sammen med de mange guldsmede til sensommerens pynt under halvtaget.

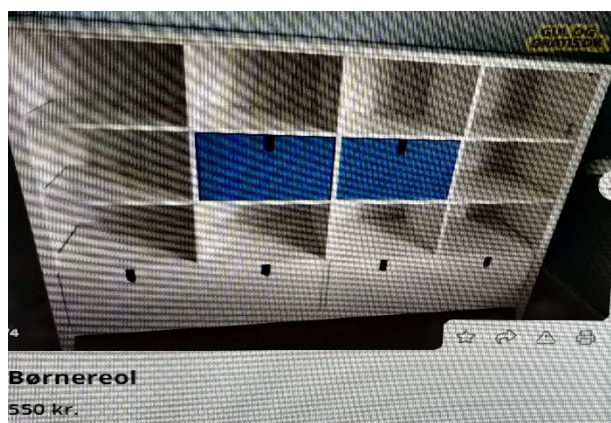
Vi etablerer med genbrug og vores nye legetøj er brugt af børnene eller deres søskende

De nye stole i personalestuen. –
De gamle er så gået til Røde Kors

Aflagte babydyner og betræk
fra forældre og Røde Kors

Et eksempel på doneret legetøj
fra børn og søskende.

I samråd med Solhusets bestyrelse har vi besluttet at etablere en byttereel, til internt brug ml. forældre og forældre/inst. Til brug for tøj, legetøj baby/børneudstyr. Her kan man tage eller for en periode låne og så lægge tilbage igen.